

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของ
ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม*
FACTORS INFLUENCING THE CORPORATE INCOME TAX
VOLUNTARY COMPLIANCE OF SMALL AND MEDIUM
ENTERPRISE ENTREPRENEURS

สุญาณี วจีสังข์

Suyanee Wajeesat

พิเชษฐ์ โสภภาพงษ์

Phichet Sophaphong

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Sripatum University, Thailand

E-mail: suyanee.wa@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามปลายปิดที่ผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นและความตรงเชิงเนื้อหาในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การตรวจสอบความสัมพันธ์ด้วยการหาค่าความแปรปรวน (Tolerance และค่า VIF) และสถิติเชิงอนุมานที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41 – 50 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอายุของกิจการ 6 – 10 ปี ลักษณะธุรกิจเป็นประเภทบริการ มีลักษณะการดำเนินงานในรูปแบบของบริษัทจำกัด และมีเงินลงทุนของกิจการ 1,000,001 ถึง 5,000,000 บาท ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากร ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ และจริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การยินยอมจ่ายภาษี, ภาษีเงินได้นิติบุคคล, วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

* Received 27 September 2019; Revised 26 October 2019; Accepted 4 November 2019

Abstract

The purpose of this research is to study factors that has an influence on medium and small companies regarding the payment of corporate income tax. The closed-end questionnaire which passed the content validity and reliability test are distributed to 400 medium and small companies in Bangkok. The statistics used for data analysis is frequency, percentage, mean, standard deviation, Tolerance and Variance Inflation Factor The inferential statistics used for hypothesis testing is Multi Linear Progression. According to the study result, the majority of respondents is female, age between 41-50 years, having a bachelor degree, with an average income between 35,001-45,000 baht, work experience 6-10 years. The business type is servicing. These companies are a limited company having capital of 1,000,001 to 5,000,000 baht. The hypothesis test shows that The understanding of taxation, cost of compliance with tax law, the fairness of taxation system, the severity of tax penalty, government expenditure and morality of taxpayers have an influence on medium and small companies in paying tax, significantly at 0.05

Keywords: Tax Compliance, The Corporate Income Tax, Small And Medium Enterprise Entrepreneurs

บทนำ

รัฐบาลในทุกประเทศมีภารกิจหลักในการบริหารประเทศ ซึ่งการพัฒนาประเทศของรัฐบาลไทยนั้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ รัฐบาลต้องใช้งบประมาณจำนวนมากมหาศาล รัฐบาลจึงมีความจำเป็นต้องหารายได้ให้เพียงพอกับการใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศ แหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐบาล มาจาก 3 กรมหลัก ประกอบด้วย กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร ซึ่งรายได้จากภาษีอากรจากกรมสรรพากรเป็นแหล่งรายได้หลัก ที่สำคัญที่สุดของรัฐบาล (สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, 2561) ภาษีอากรที่กรมสรรพากรจัดเก็บนั้นมาจากภาษี 2 ประเภทหลัก คือ ภาษีทางตรง ซึ่งจัดเก็บจากฐานรายได้ของประชาชนผู้มีรายได้หรือฐานทรัพย์สินของเจ้าของทรัพย์สินโดยตรง ประกอบไปด้วย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีเงินได้ปิโตรเลียม ส่วนต่อมาคือ ภาษีทางอ้อม ซึ่งจัดเก็บจากการบริโภคสินค้าหรือบริการของประชาชนในประเทศ อันประกอบไป

ด้วย ภาษีการขายทั่วไป ภาษีการขายเฉพาะ ภาษีสินค้าเข้า-ออก และภาษีลักษณะอนุญาต (กรมสรรพากร, 2560) จากการพิจารณาข้อมูลรายได้ของรัฐบาลในปี 2560 จะเห็นได้ว่า กรมสรรพากรเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการจัดเก็บภาษีอากรได้เป็นสัดส่วนที่สูงที่สุดใน 3 หน่วยงานดังกล่าว รวมถึงหน่วยราชการอื่น โดยในปีงบประมาณ 2560 กรมสรรพากรจัดเก็บ รายได้คิดเป็นร้อยละ 57 ของรายได้รวมของรัฐบาล จึงเห็นได้ว่ารายได้ภาษีอากรที่ กรมสรรพากรจัดเก็บ เป็นภาษีที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างมาก (พิศมัย หมอยาดี, 2557)

ประมวลรัษฎากร เป็นชื่อกฎหมายภาษีฉบับหนึ่งที่รวมภาษีอากรไว้ 4 ประเภท ได้แก่ ภาษีเงินได้ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ และอากรแสตมป์ โดยภาษีอากรดังกล่าว มี กรมสรรพากรเป็นผู้ควบคุมดูแลในการจัดเก็บ ในการจัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรนั้น มีลักษณะเป็นการบังคับให้จ่าย ผู้เสียภาษีไม่สามารถเลือกจ่ายตามความสมัครใจของตนเองได้ เนื่องจากประมวลรัษฎากรนั้นมีหลักเกณฑ์และวิธีการที่แน่นอน บ่งชี้ว่าผู้มีหน้าที่เสียภาษี คือ ใคร และเสียภาษีประเภทใด มีจำนวนเท่าไร (กรมสรรพากร, 2558) ซึ่งในทางปฏิบัติ ผู้เสีย ภาษีจำนวนมากพยายามที่จะเสียภาษีให้น้อยที่สุด หรือเลือกที่จะไม่เสียภาษีโดยการหลีกเลี่ยง ภาษี อาจเป็นเพราะผู้เสียภาษี มีความรู้สึกว่าการที่จะต้องจ่ายภาษีนั่น เป็นการเสีย ผลประโยชน์ของตนเองโดยไม่จำเป็น และผู้เสียภาษีไม่เห็นถึงประโยชน์หรือความคุ้มค่าที่จะ ได้รับ แต่ไม่ได้คำนึงว่าหากชำระภาษีไม่ครบถ้วนนั้น จะได้รับความเสียหายมากกว่าที่คิด เพราะ เมื่อรัฐบาลจำเป็นจะต้องใช้เงินจำนวนมากในการพัฒนาประเทศ และการหารายได้ในทางภาษี อากรไม่พอเพียง รัฐบาลจำเป็นจำเป็นต้องชดเชยการขาดดุลโดยการกู้เงินมาใช้ การก่อหนี้ และการมีหนี้สาธารณะจำนวนมาก ย่อมก่อให้เกิดปัญหาแก่รัฐบาลและประชาชนในอนาคต และต่ออำนาจซื้อของเงินในมือประชาชน

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของระบบเศรษฐกิจ และสังคม และถือเป็นกลไกหลักในการฟื้นฟู และเสริมสร้างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของ ประเทศ โดยเป็นแหล่งที่สำคัญในการสร้างรายได้และการจ้างงานให้กับประเทศ อีกทั้งยังเป็น เครื่องมือในการแก้ไขปัญหาความยากจนโดยการกระจายรายได้ไปสู่ภาคชนบทที่มีความเจริญที่ ต่ำกว่าได้อีกด้วย การประกอบกิจการในรูปแบบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจึงเป็น ทางเลือกอีกทางหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับผู้ประกอบการทั่วไป ซึ่งกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อมเป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดของภาคธุรกิจที่มีประมาณกว่าร้อยละ 85 ของรายที่ยื่นแบบแสดง รายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในปัจจุบัน จึงนับว่ามีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจและ สังคมไทย เพราะเป็นกิจการที่สร้างมูลค่าแก่ระบบเศรษฐกิจอย่างมหาศาล ทั้งในแง่ของการ สร้างงาน สร้างมูลค่าเพิ่ม และสร้างรายได้ในบทบาทที่หลากหลาย เป็นทั้งผู้ผลิต ผู้จำหน่าย สินค้า และผู้ให้บริการ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560)

เมื่อพิจารณาสภาพปัญหาการจ่ายภาษีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พบว่าประเทศไทยมีจำนวนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำนวน 2.7 ล้านราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2560) ดังนั้น ความน่าจะเป็นที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และภาษีมูลค่าเพิ่ม จึงยังมีอยู่อีกเป็นจำนวนมาก อีกทั้งผู้ประกอบการขนาดเล็กโดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา เช่นประเทศไทย ยังมีต้นทุนในการดำเนินธุรกิจที่สูง เนื่องจากต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีมักมีลักษณะที่เป็นต้นทุนคงที่ และมีลักษณะถดถอย โดยธุรกิจขนาดใหญ่จะมีต้นทุนการเสียภาษีที่ต่ำลงเมื่อเทียบกับรายได้ที่สูงขึ้นทำให้ผู้ประกอบการขนาดเล็กเสียเปรียบธุรกิจขนาดใหญ่ในการเสียภาษี

ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของปัญหาในการไม่จ่ายภาษีอากรที่ส่งผลให้รัฐบาลต้องสูญเสียรายได้จากการจัดเก็บ จึงได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยผลการวิจัยจะเป็นฐานข้อมูลให้รัฐบาลสามารถที่จะออกแบบนโยบายภาษีให้มีการจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเงินไว้ใช้จ่ายในการบริหารประเทศอย่างเพียงพอและช่วยให้รัฐบาลได้เข้าใจถึงปัญหาและสาเหตุที่แท้จริงในการไม่ยินยอมจ่ายภาษีของผู้ประกอบการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจากข้อมูลพบว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในรูปแบบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนทั้งสิ้น 266,912 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2561)

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 กลุ่มตัวอย่างสำหรับงานวิจัยนี้ คือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กำหนดขนาดที่เหมาะสม โดยใช้สูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และค่าความคลาดเคลื่อนที่ระดับร้อยละ 5

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ซึ่งสามารถกำหนดกลุ่มตัวอย่างได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ

ขนาดวิสาหกิจ	ขนาดประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
วิสาหกิจขนาดย่อม	262,108	392
วิสาหกิจขนาดกลาง	4,804	8
รวม	266,912	400

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

งานวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดลักษณะของตัวแปรที่จะศึกษา ดังนี้

- ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคล

- ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากร ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ และจริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งเป็นออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. การวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.) เพื่ออธิบายข้อมูลในส่วนข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) เพื่อทดสอบความมีอิทธิพลหรือการส่งผลต่อกันระหว่างตัวแปรอิสระ กับตัวแปรตาม โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ใช้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เครื่องมือในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามประกอบไปด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนิติบุคคลขนาดกลางและขนาดย่อม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตัวเลือก ข้อคำถามในแบบสอบถามส่วนนี้ เป็น

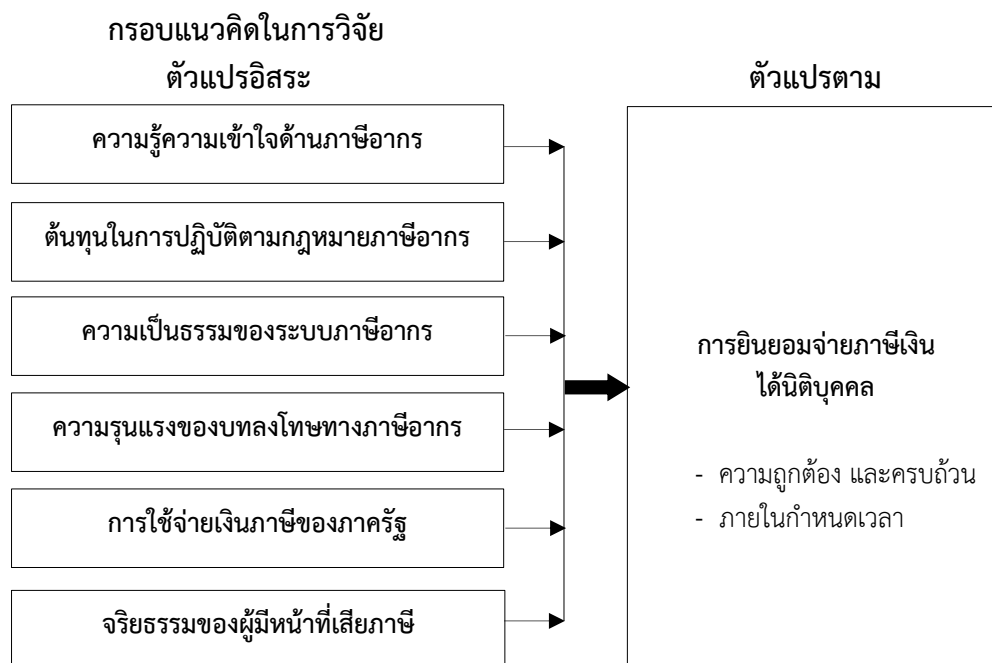

คำถามที่ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลพื้นฐานหรือปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 ข้อคำถาม ได้แก่ อายุของกิจการ ลักษณะธุรกิจ ลักษณะการดำเนินงาน และเงินลงทุนของกิจการ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร ข้อคำถามในแบบสอบถาม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร ด้านค่าใช้จ่ายทางภาษี ด้านความเป็นธรรมของระบบภาษี ด้านความรุนแรงของบทลงโทษ ด้านการใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ และโอกาสในการหลีกเลี่ยงภาษี เป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักของ Likert Scale มีการวัดระดับความคิดเห็นมากที่สุด – น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการยินยอมจ่ายภาษีอากรของผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเป็นคำถามปลายเปิด ประกอบด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักของ Likert Scale มีการวัดระดับความคิดเห็นมากที่สุด – น้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ข้อคำถามในแบบสอบถามนี้ เป็นข้อคำถามที่ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูล ซึ่งเป็นความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นนอกจากนี้แบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ได้ผ่านการทดสอบ (Pre-test) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ หลังจากได้ผลแล้ว จึงนำมารวบรวมเพื่อทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้วัดค่าความเชื่อมั่นที่กว้างขวางมากที่สุดวิธีหนึ่ง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ผลการทดสอบ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าในระดับ .70 ขึ้นไป และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Corrected Item Total Correlation) มีค่าตั้งแต่ 0.3

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ความหมายของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ให้คำจำกัดความของคำว่า “วิสาหกิจ” หรือ “Enterprise” มีความหมายครอบคลุมกลุ่มประเภทกิจการ 3 กลุ่มใหญ่ๆ คือ การผลิต (Manufacturing Sector) การค้า (Trading Sector) และการบริการ (Services Sector) ส่วนคำว่า “วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” หรือ SMEs ย่อมาจาก Small and Medium Enterprises โดยสามารถอธิบายในแต่ละประเภทกิจการได้ดังนี้

1. กิจการการผลิต (Production Sector) ครอบคลุมการผลิตในภาคเกษตรกรรม (Agricultural Processing) ภาคอุตสาหกรรม (Manufacturing) และเหมืองแร่ (Mining) หมายความว่าครอบคลุมถึง การผลิตที่เป็นลักษณะของการประกอบการอุตสาหกรรมทุกประเภท โดยความหมายที่เป็นสากลของการผลิตก็คือ การเปลี่ยนรูปวัตถุให้เป็นผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่ด้วยเครื่องจักรกล หรือเคมีภัณฑ์ โดยไม่คำนึงว่างานนั้นทำโดยเครื่องจักรหรือด้วยมือ ทั้งนี้กิจการผลิตสินค้าในที่นี้รวมถึงการแปรรูปผลิตผลการเกษตรอย่างง่ายที่มีลักษณะเป็นการอุตสาหกรรม การผลิตที่มีลักษณะเป็นวิสาหกิจชุมชน และการผลิตที่เป็นการประกอบอุตสาหกรรมในครัวเรือนด้วย

2. กิจการการค้า (Trading Sector) ครอบคลุมการค้าส่ง (Wholesale) และการค้าปลีก (Retail) รวมทั้งหมายความครอบคลุมถึง การศึกษา การสุขภาพ การบันเทิง การขนส่ง การก่อสร้าง และอสังหาริมทรัพย์ การโรงแรมและที่พัก การภัตตาคาร การขายอาหาร การขายเครื่องดื่มของภัตตาคารและร้านอาหาร การให้บริการเช่าสิ่งบันเทิงและการพักผ่อนหย่อนใจ การให้บริการส่วนบุคคล บริการในครัวเรือน บริการที่ให้กับธุรกิจ การซ่อมแซมทุกชนิด และการท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว

3. กิจการบริการ (Service Sector) หมายถึง การให้บริการเกี่ยวกับการค้า โดยที่การค้าส่ง หมายถึง การขายสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้แก่ ผู้ค้าปลีก ผู้ใช้ในงานอุตสาหกรรม งานพาณิชย์กรรม สถาบัน ผู้ใช้ในงานวิชาชีพ และรวมทั้งการขายให้แก่ผู้ค้าส่งด้วยตนเอง ส่วนการค้าปลีก หมายถึง การขายโดยไม่มีการเปลี่ยนรูปสินค้าทั้งสินค้าใหม่และสินค้าใช้แล้วให้กับประชาชนทั่วไปเพื่อการบริโภค หรือการใช้ประโยชน์เฉพาะส่วนบุคคลในครัวเรือน การค้าในที่นี้มีความหมายรวมถึง การเป็นนายหน้าหรือตัวแทนการซื้อขาย สถานีบริการน้ำมัน และสหกรณ์ผู้บริโภค

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุของกิจการ 6 – 10 ปี จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 54.25 รองลงมาคือมีอายุของกิจการ 11 - 15 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 24.00 มีอายุของกิจการ 1 – 5 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 18.25 และมีอายุของกิจการ 16 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีลักษณะธุรกิจประเภทบริการ จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 47.50 รองลงมาคือลักษณะธุรกิจประเภทอุปโภคบริโภค จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25 และลักษณะธุรกิจประเภทการผลิต จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 17.25 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีลักษณะการดำเนินงานในรูปแบบของบริษัทจำกัด จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และมีลักษณะการดำเนินงานในรูปแบบของห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเงินลงทุนของกิจการ 1,000,001 – 5,000,000 บาท จำนวน 343 คน คิดเป็นร้อยละ 85.75 และมีเงินลงทุนของกิจการต่ำกว่าหรือเท่ากับ 1,000,000 บาท จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.25

ตารางที่ 2 ผลการตรวจสอบค่าความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรอิสระ

องค์ประกอบ	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
1. ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร	0.540	1.852
2. ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร	0.960	1.042
3. ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากร	0.391	2.558
4. ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร	0.529	1.889
5. การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ	0.465	2.152
6. จริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี	0.963	1.038

จากตารางที่ 2 การตรวจสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า Variance Inflation Factor (VIF) ตัวแปรอิสระที่นำมาใช้พยากรณ์ต้องไม่มีปัญหาความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรอิสระ ผลการทดสอบ พบว่า ตัวแปรทั้ง 6 ตัว มีค่าความทนทาน (Tolerance) มากกว่า 0.10 และค่า VIF (Variance Inflation Factors) ไม่เกิน 10 สรุปได้ว่าไม่มีปัญหาความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression) ในรูปแบบของการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

องค์ประกอบ	สัมประสิทธิ์ของสมการถดถอย			สถิติทดสอบ t	Sig.
	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		
	B	Std. Error	Beta		
ค่าคงที่	3.117	0.105		29.578	0.000
1. ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร	0.184	0.026	0.3503	6.989	0.000*
2. ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร	0.051	0.017	0.1128	3.000	0.003*
3. ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากร	0.171	0.036	0.2833	4.809	0.000*
4. ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร	0.258	0.026	0.4990	9.856	0.000*
5. การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ	0.091	0.019	0.2533	4.689	0.000*
6. จริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี	0.162	0.021	0.2900	7.726	0.000*

จากผลการทดสอบสมมติฐานทั้ง 6 ข้อ ที่แสดงดังตาราง 3 อธิบายได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัว ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร 2) ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร 3) ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากร 4) ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร 5) การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ 6) จริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี ส่งผลมีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ตัวแปรทั้ง 6 สามารถอธิบายความผันแปรของมีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า $F = 57.34$ มีค่า $P - \text{value}$ น้อยกว่า 0.05

เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตัวแปรทั้ง 6 ตัว มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่เมื่อวิเคราะห์ค่าน้ำหนักอิทธิพลพบว่า ปัจจัยด้านความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร มีค่าน้ำหนักอิทธิพลสูงสุด มีค่าเท่ากับ 0.4990 รองลงมาเป็นปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร มีค่าน้ำหนักอิทธิพลเท่ากับ 0.3503 ถัดมาเป็นปัจจัยด้านจริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี มีค่าน้ำหนักอิทธิพลเท่ากับ 0.2900 ปัจจัยด้านความเป็นธรรมของระบบภาษีอากร มีค่าน้ำหนักอิทธิพลเท่ากับ 0.2833 และปัจจัยด้านการใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ มีค่าน้ำหนักอิทธิพลเท่ากับ 0.2533 และ

ปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักอิทธิพลต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร มีค่าน้ำหนักอิทธิพลเท่ากับ 0.1128 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังต่อไปนี้

$$Y = 3.117 + 0.3503 \text{ Know_t} + 0.1128 \text{ Cost_t} + 0.2833 \text{ Fair_t} + 0.4990 \text{ Penal_t} + 0.2533 \text{ Govern_t} + 0.2900 \text{ Ethics_t}$$

ตารางที่ 4 ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความเหมาะสมของสมการถดถอยเชิงพหุคูณของตัวแปรอิสระมีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ด้านความถูกต้องและครบถ้วน

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	0.461 ^a	0.213	0.201	0.221

a. Predictors: (Constant), ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร, ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร, ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากร, ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร, การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ และจริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี

b. Dependent Variable: การยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคล ด้านความถูกต้องและครบถ้วน

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ปัจจัย ได้แก่ 1) ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร 2) ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร 3) ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากร 4) ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษี 5) การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ 6) จริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี มีความสัมพันธ์กับการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยตัวแปรทั้ง 6 ตัวสามารถอธิบายความแม่นยำในการพยากรณ์ คิดเป็นร้อยละ 46.10 ($R=0.461$) และปัจจัยสาเหตุทั้ง 6 ปัจจัย สามารถอธิบายระดับการเปลี่ยนแปลงการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมได้ร้อยละ 21.30 ($R^2=0.213$) ด้วยความคลาดเคลื่อนของการประมาณ 0.22 (หมายถึง ความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการพยากรณ์โดยเฉลี่ย)

อภิปรายผล

1. ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากรมีอิทธิพลทางบวกหรือทิศทางเดียวกันต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้เป็นเพราะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่กล่าวว่าสาเหตุหลักที่ประชาชนชาวไทยยังไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษีอากรสาเหตุสำคัญเกิดจากประชาชนขาด

ความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีอากร (เจริญ ธฤติมานนท์, 2544) ดังนั้นหลักการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรที่สำคัญคือรัฐต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรด้วยความเต็มใจซึ่งประชาชนจะปฏิบัติได้เช่นนั้นย่อมจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในกฎหมายภาษีอากรด้วยเพราะถ้าขาดความรู้ความเข้าใจไม่รู้อย่างไรก็ต้องเสียภาษีอย่างไรก็ยอมเป็นไปไม่ได้ที่จะให้ความร่วมมือแก่รัฐ นอกจากนี้จะให้ประชาชนได้รู้วิธีปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายภาษีอากรแล้วยังจะต้องให้ประชาชนเข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับการเสียภาษีอากรด้วยเพราะไม่เช่นนั้นประชาชนอาจขาดความสำนึกในการเสียภาษีต่อการการจัดเก็บภาษีของรัฐโดยเฉพาะหากผู้นำของสังคมส่วนใหญ่ละเลยหน้าที่การเสียภาษีของตนเองหรือกลับเป็นผู้หนีภาษีเสียเองเป็นแบบอย่างพฤติกรรมที่ไม่ดีของประชาชนและทำลายความร่วมมือและเสียผลประโยชน์ของประชาชนก็จะทำให้รัฐต้องสูญเสียรายได้จากภาษีซึ่งจะส่งผลต่อจำนวนเงินที่จะต้องนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้ผลการศึกษาวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ วิโรจน์ เลาหะพันธุ์ ได้อธิบายว่าหลักการบริหารจัดเก็บภาษีอากรที่สำคัญที่สุดคือรัฐจะต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรด้วยความเต็มใจและประชาชนจะปฏิบัติได้เช่นนั้นย่อมจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในกฎหมายภาษีอากรด้วยเพราะถ้าหากว่าเขายังไม่รู้อย่างไรก็ต้องเสียภาษีอย่างไร ก็ยอมเป็นไปไม่ได้ที่จะให้ความร่วมมือแก่รัฐ นอกจากนี้จะให้ประชาชนรู้วิธีปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายภาษีอากรแล้ว ยังจะต้องให้ประชาชนมีความเข้าใจว่าเพราะเหตุใดรัฐจึงต้องจัดเก็บภาษีจากประชาชนถ้าประชาชนไม่เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับการเสียภาษีอากรแล้ว เขาก็จะมีความรู้สึกว่าการเสียภาษีอากรเป็นการที่รัฐบังคับเก็บเงินจากประชาชนเพื่อเอาไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว (วิโรจน์ เลาหะพันธุ์, 2523)

2. ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรมีอิทธิพลทางบวกหรือทิศทางเดียวกันต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Pope, Fayle & Duncanson ได้กล่าวว่า ค่าใช้จ่ายทางภาษี (Tax Compliance Costs) คือค่าใช้จ่ายที่ผู้เสียภาษีต้องชำระในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้สามารถยื่นชำระภาษีได้อย่างถูกต้อง (Pope, J., Fayle, R., & Duncanson, M, 1990) นอกจากนี้ผลการศึกษาวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ Peter ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีในภาคอสังหาริมทรัพย์ในประเทศเคนยา: กรณีเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ในเมือง Nakuru ผลการศึกษพบว่า ต้นทุนการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านภาษีมีผลกระทบต่อการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี (Peter, O.R, 2013)

3. ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากรมีอิทธิพลทางบวกหรือทิศทางเดียวกันต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เจริญ ธฤติमानนท์ ได้อธิบายว่าสมรรถใจในการเสียภาษีอากรจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อประชาชนทุกคนมีความสำนึกในเรื่องภาษี (Tax Consciousness) ว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคนที่จะต้องเสียภาษีอากรให้แก่รัฐเพื่อที่รัฐจะได้นำเงินภาษีอากรไปพัฒนาประเทศ (เจริญ ธฤติमानนท์, 2544) ซึ่งการที่จะทำให้ความสำนึกในการเสียภาษีนี้นั้นจะต้องมีการพัฒนาในด้านความยุติธรรมในการเสียภาษีของประชาชน รัฐจะต้องสร้างความเป็นธรรมให้ประชาชนรับรู้ว่ามี การจ่ายภาษีอย่างยุติธรรม เสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติ เพราะถ้าทุกคนรู้สึกว่าจะไม่ได้รับความเป็นธรรม ก็จะเป็นสาเหตุให้มีพฤติกรรมหนีภาษีกันมากขึ้นความยุติธรรมของการจ่ายภาษีเป็นการเปรียบเทียบระหว่างผู้เสียภาษีด้วยกันเองและนโยบายด้านภาษีอากรของรัฐบาลก็เป็นสิ่งสำคัญเพราะการที่ประชาชนจะยอมเสียภาษีให้แก่รัฐด้วยความสำนึกใจนั้นขึ้นอยู่กับความเชื่อมั่นในนโยบายภาษีของรัฐด้วย รัฐต้องทำให้ประชาชนยอมรับว่านโยบายของรัฐที่นำมาใช้เป็นประโยชน์กับประชาชนทุกคนทุกกลุ่มไม่เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มคนบางกลุ่มเท่านั้นเพราะถ้าประชาชนรู้สึกว่าการนโยบายภาษีไม่เป็นธรรมย่อมทำให้ประชาชนไม่ยอมเสียภาษีและพยายามที่จะหนีภาษีกันมากขึ้นอีกด้วย นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับการศึกษาของ Chandarasorn ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการยินยอมจ่ายภาษีของคนไทยพบว่าสาเหตุหลักที่ทำให้ผู้เสียภาษียินยอมจ่ายภาษีหรือแจ้งรายได้ถูกต้องหรือแจ้งรายได้ต่ำกว่าความเป็นจริง (หนีภาษี) ขึ้นอยู่กับการรับรู้ว่าจะระบบภาษีมีความเป็นธรรมไม่เอื้ออำนวยต่อกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด โดยเฉพาะมีผลต่อการตัดสินใจจ่ายชำระภาษีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Chandarasorn, M, 2012)

4. ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร มีอิทธิพลทางบวกหรือทิศทางเดียวกันต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Kirchler กล่าวว่า การบังคับใช้กฎหมายทางภาษี เช่น บทลงโทษ และการตรวจสอบต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดภาษีต่าง ๆ รวมทั้งพฤติกรรมในการใช้จ่าย ค่าจ้างแรงงานรายบุคคล ก็มีส่วนทำให้เกิดการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านภาษีเช่นกัน (Kirchler, E, 2007) และ Masinde & Makau กล่าวว่า การใช้บทลงโทษด้านภาษี จะเกิดขึ้นเมื่อมีการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือข้อกำหนดด้านภาษี โดยแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมคือการตรวจสอบและการใช้บทลงโทษอย่างมีประสิทธิภาพ โดยต้องผสมผสานสองแนวทางนี้เข้าด้วยกันเพื่อส่งเสริมมาตรฐานการด้านภาษีที่มีประสิทธิภาพ (Masinde and Makau, 2010) นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับการศึกษาศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจหนีภาษีของคนอเมริกันในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าผู้เสียภาษีจะตัดสินใจหนีภาษีหรือจ่ายภาษีอย่างถูกต้องขึ้นอยู่กับความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะถูกจับได้ซึ่งถ้าผู้เสียภาษีคิดว่าโอกาสที่จะถูกจับได้จากการหนีภาษีอยู่ในระดับ

ถ้าผู้เสียภาษีก็น่าจะเลือกที่จะตัดสินใจหนีภาษีมากกว่าจะจ่ายภาษีอย่างถูกต้อง แต่ถ้าโอกาสที่จะถูกจับได้อยู่ในระดับสูงและได้รับบทลงโทษที่รุนแรงมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากการหนีภาษีผู้เสียภาษีก็น่าจะเลือกจ่ายภาษีอย่างถูกต้อง (Hair, J., Black, W., Babin, B. et al., 2006)

5. การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐมีอิทธิพลทางบวกหรือทิศทางเดียวกันต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Marcelo ได้อธิบายว่า การยินยอมจ่ายภาษีเป็นสาเหตุหลักของประชาธิปไตยเพราะการเก็บภาษีสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างระหว่างรัฐบาลกับประชาชนในระบอบประชาธิปไตยนั้นคือประชาชนยินยอมที่จะจ่ายภาษีให้รัฐบาลเพราะเชื่อว่ารัฐบาลจะนำเงินภาษีไปใช้อย่างคุ้มค่าให้กับสังคมและประเทศชาติเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม (Marcelo, C., 2009) ทำให้ผู้เสียภาษีได้ประโยชน์กลับมาไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมโดยที่ประชาชนจะมีการยินยอมจ่ายภาษีในระดับสูงในสังคมที่ประชาชนมีการรับรู้ถึงสังคมของตนเองเป็นสังคมที่มีหลักนิติธรรม (The rule of law) ที่มีการเคารพอย่างกว้างขวางประชาชนรับรู้ว่าการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเป็นเรื่องของความสมัครใจอย่างยิ่งและมาจากทัศนคติที่เห็นว่าการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีเป็นเรื่องของหน้าที่พลเมืองที่ต้องอยู่ในสังคมของประเทศชาติ นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับการศึกษาของ Slemrod ได้ศึกษาเรื่องความน่าเชื่อถือด้านการเงินของรัฐบาลพบว่าการยินยอมจ่ายภาษีมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความศรัทธาและไว้วางใจต่อรัฐบาล ซึ่งหมายความว่าถ้าผู้เสียภาษีมีความศรัทธาและไว้วางใจในการบริหารงานของรัฐบาลอยู่ในระดับสูงก็จะส่งผลให้การยินยอมจ่ายภาษีเพิ่มมากยิ่งขึ้นซึ่งความศรัทธาและไว้วางใจที่ผู้เสียภาษีมีต่อรัฐบาลเป็นการเพิ่มความมั่นใจว่าเงินภาษีที่จ่ายไปจะถูกรัฐบาลนำไปใช้อย่างคุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อสังคมโดยรวมอย่างแน่นอน (Slemrod, 2003)

6. จริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษีมีอิทธิพลทางบวกหรือทิศทางเดียวกันต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ปัจจัยด้านจริยธรรมของผู้เสียภาษี เช่น ประชาชนขาดความซื่อสัตย์ ขาดจิตสำนึกความเป็นพลเมืองและการไม่เห็นประโยชน์ที่ได้รับจากเงินภาษีที่จ่ายชำระให้กับรัฐบาลจึงส่งผลต่อการตัดสินใจหนีภาษี นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับผลการศึกษาเชิงคุณภาพที่พบว่าจรรยาบรรณของผู้เสียภาษีส่งผลต่อการตัดสินใจที่จะจ่ายภาษีอย่างถูกต้องครบถ้วนหรือตัดสินใจที่จะหนีภาษีขึ้นอยู่กับจิตสำนึกหรือทัศนคติภายในจิตใจของผู้เสียภาษี ดังนั้นเพื่อป้องกันการหนีภาษีของคนในประเทศทั้งภาคประชาชนและภาครัฐก็จกรัฐบาลจะต้องสร้างจิตสำนึกที่ดีให้กับประชาชนคนในชาติต้องส่งเสริมยกย่องคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมให้กับคนในชาติโดยใช้แนวทางสร้างทัศนคติที่ดีในการจ่ายภาษีซึ่งจะช่วยให้รัฐบาลสามารถที่จะจัดเก็บภาษีได้มากขึ้นและทำให้ประชาชนผู้เสียภาษีและภาครัฐก็มีการหลบหนีภาษีน้อยลง

สรุป

ผลการทดสอบปัจจัย (ความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร ความเป็นธรรมของระบบภาษีอากร ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร การใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐ จริยธรรมของผู้มีหน้าที่เสียภาษี) ที่มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สรุปได้ว่า ตัวแปรทั้ง 6 มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สามารถอธิบายความผันแปรของมีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่า $F = 57.34$ มีค่า $P - \text{value}$ น้อยกว่า 0.05 เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตัวแปรทั้ง 6 ตัว มีอิทธิพลต่อการยินยอมจ่ายภาษีเงินได้นิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แต่เมื่อวิเคราะห์ค่าน้ำหนักอิทธิพล พบว่า ปัจจัยด้านความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร มีค่าน้ำหนักอิทธิพลสูงสุด มีค่าเท่ากับ 0.4990 ความรุนแรงของบทลงโทษทางภาษีอากร จะเห็นได้ว่าการบังคับใช้กฎหมายทางภาษี เช่น บทลงโทษ และการตรวจสอบต่าง ๆ มีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามข้อกำหนดภาษีต่าง ๆ ก็มีส่วนทำให้เกิดการปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านภาษีเช่นกัน ผู้เสียภาษีจะตัดสินใจหนีภาษีหรือจ่ายภาษีอย่างถูกต้องขึ้นอยู่กับความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะถูกจับได้ ถ้าโอกาสที่จะถูกจับได้อยู่ในระดับสูงและได้รับบทลงโทษที่รุนแรงมากกว่าประโยชน์ที่จะได้รับจากการหนีภาษีผู้เสียภาษีก็น่าจะเลือกจ่ายภาษีอย่างถูกต้อง รองลงมาเป็นปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจด้านภาษีอากร มีค่าน้ำหนักอิทธิพลเท่ากับ 0.3503 ประชาชนชาวไทยยังไม่ให้ความร่วมมือในการเสียภาษีอากรสาเหตุสำคัญเกิดจากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายภาษีอากร ดังนั้นหลักการบริหารงานจัดเก็บภาษีอากรที่สำคัญคือรัฐต้องทำทุกวิถีทางเพื่อให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรด้วยความเต็มใจซึ่งประชาชนจะปฏิบัติได้เช่นนั้นย่อมจะต้องมีความรู้และความเข้าใจในกฎหมายภาษีอากร และปัจจัยที่มีค่าน้ำหนักอิทธิพลต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร มีค่าน้ำหนักอิทธิพลเท่ากับ 0.1128 คือค่าใช้จ่ายที่ผู้เสียภาษีต้องชำระในการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อให้สามารถยื่นชำระภาษีได้อย่างถูกต้อง ต้นทุนการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านภาษียังมีผลกระทบต่อด้านการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 รัฐบาลควรจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะที่มีหน้าที่ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภาษีอากรและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ช่วยส่งเสริมสนับสนุนด้านนโยบายและการจัดเก็บภาษีให้กับรัฐบาลเพื่อให้รัฐบาลสามารถจัดเก็บภาษีได้มากขึ้น

1.2 รัฐบาลควรเพิ่มบุคลากรด้านการจัดเก็บภาษีโดยเฉพาะการตรวจสอบให้เพียงพอกับจำนวนผู้ประกอบการ เพื่อให้การจัดเก็บ และการตรวจสอบภาษีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

1.3 รัฐบาลจะต้องเพิ่มบทลงโทษและลงโทษกับผู้ที่ไม่ยินยอมจ่ายภาษีให้ได้รับโทษอย่างรุนแรงและรวดเร็ว เพื่อสร้างความเกรงกลัวให้กับผู้ประกอบการอื่น ๆ

1.4 รัฐบาลต้องนำแนวคิดธรรมาภิบาล มาใช้บริหารประเทศอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเรื่องการใช้จ่ายเงินภาษีของภาครัฐต้องมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีการใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า เพื่อประโยชน์สาธารณะโดยรวมอย่างแท้จริง ต้องลดการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดจากนักการเมืองและข้าราชการ

1.5 รัฐบาลต้องสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนและผู้ประกอบการต่าง ๆ มีจิตสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการจ่ายภาษีให้ถูกต้องและครบถ้วน ภายในกำหนดเวลา ให้ประชาชนและผู้ประกอบการต่าง ๆ มีจิตสำนึกในเรื่องภาษี ว่าเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคนที่จะต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ เพื่อที่รัฐจะได้นำเงินภาษีอากรไปพัฒนาประเทศ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น กลุ่มบุคคลธรรมดา หรือกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ อาจจะมีปัจจัยที่แตกต่างไปจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.2 ควรศึกษาความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างอื่น เช่น กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ของสรรพากร ที่มีหน้าที่ในการตรวจสอบภาษี อาจจะมีปัจจัยที่แตกต่างไปจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.3 ควรศึกษารูปแบบพฤติกรรมกรการหลีกเลี่ยงภาษีอากร และศึกษาหาแนวทางส่งเสริมการยินยอมจ่ายภาษีอากร

เอกสารอ้างอิง

กรมสรรพากร. (2558). *ความรู้เรื่องภาษี*. เรียกใช้เมื่อ 23 ตุลาคม 2561 จาก <http://www.rd.go.th/publish/309.0.html>

- _____. (2560). *คู่มือใบกำกับภาษี*. เรียกใช้เมื่อ 23 ตุลาคม 2561 จาก http://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/ebook/taxinvoice.pdf
- เจริญ ธฤติमानนท์. (2544). *ความสมัครใจในการเสียภาษี*. กรุงเทพมหานคร: สรรพากรสาส์น.
- พิศมัย หมอยาดี. (2557). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อภาษีเงินได้นิติบุคคล ในเขต กรุงเทพมหานคร. *วารสารราชชนก*, 11(25), 61-67.
- วิโรจน์ เลหาพันธุ์. (2523). *การหลีกเลี่ยงและการหลบหนีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง. (2561). *ผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลสุทธิปีงบประมาณ 2560*. เรียกใช้เมื่อ 3 พฤศจิกายน 2561 จาก <http://www.fpo.go.th/FPO/index2.php?mod=Category&file=categoryview&categoryID=CAT0000674>
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2560). *รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2559*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.
- _____. (2561). *รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ปี 2560*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม.
- Chandarasorn, M. (2012). Public Management as Citizen Compliance: A Case Study of Income Tax Compliance. In *the Degree of Doctor of Philosophy Program in Public Affairs and Administration*. University of Kansas.
- Hair, J., Black, W., Babin, B. et al. (2006). *Multivariate data analysis (6th ed.)*. New Jersey: Pearson Prentice Hall.
- Kirchler, E. (2007). *The Economic Psychology of Tax Behaviour*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Marcelo, C. (2009). *Strategic adoption in a two-sided market: A study of college applications in Brazil*. Chicago: Department of Economic.
- Masinde and Makau. (2010). *KRA Domestic Taxes department; Income Tax at a glance*. Kenya: Kenya Revenue Authority.
- Peter, O.R. (2013). *Analysis of Factors Affecting Tax Compliance in Real Estate Sector in Kenya: A Case of Real Estate Owners in Nakuru Town*. Kenya: Kabarak University.

Pope, J., Fayle, R., & Duncanson, M. (1990). *The Compliance Costs of Personal Income Taxation in Australia*. Sydney: Australian Tax Research Foundation.

Slemrod. (2003). Consumer Response to Tax Rebates. *American Economic Review*, 93(1), 381-396.